

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одностипальної стрічки або 1/2 місяця дрібним друком (петіт). При кількорових або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефонів 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна усно порозуміти ся щодня від 10 — 11. рано і 2.—3. пополудні крім неділей і свят.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламні неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням поштової належності.

Циркулярні які прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Будьте люди!

Перед нами лежить останнє число радикального двотижневника „Народна Справа“, яку др. Галіп став видавати рік тому. Із сим числом „Народна Справа“ перестав виходити періодично а буде, як заповідає, появляти ся книжочками без означеного терміну, отже від часу до часу, а найбільше 4 рази на рік.

Так отже можна уважати перший орган наших радикалів по впливі першого року за погребаний; бо навіть періодична доси „Народна Справа“ появляла ся неправильно, щож вже сказати про заповіджену неперіодичну. Хто знає вдачу духового батька бл. п. „Народної Справи“, той певно здивує ся, що его дитя доколатало хоч би оттакий коротенький вік, себто один рік. Ми певні, що не его в тім заслуга, бо він постійний тільки в — непостійності.

Але Бог видно ласкав і до радикалів, тай потішив їх у їхнім смутку по так окорій смерті первородженної донечки новорожденним синком, якого навіть окрестили іменем „Громадянин“. Сему дитяти пророкують довший вік, бо має він бути плодом „вільної любові“ молоденьких радикалів, що чванять ся неабиякою, хоч ще не знати якою іменно силою. Та жите дитяти залежне від того, як его плекають, чи мама-партія сильна а головно чи мати ме подостатком потрібного корму; бо дитя не питає, чи в що їсти, а кличе тільки дай та дай, а батьки, ще й молоденькі, не дуже то раді і годні нагодувати ненаситну дитину. Сама-ж мати пар-

тия маленька і слабенька, ледво животіє, а старі не хотять ще „здохати“, як сего собі після его власних слів так сильно бажає найблизший до дитяти „Громадянин“, себто его молодесенький батько-редактор, д. Сербинюк. Отже спадщиною по старих годі буде ще так скоро ділити ся, тому треба ще самим молоденьким батькам дбати про новонародженого синка.

Як вони надбали доси, про те в вже деякі ознаки. Ото на опікуна вибрали д. Ілька Поповича, що підписує як видавець, про якого після закону треба знати тільки дотичним властям. На щож спитаємо, „Громадянина“ сеї публичної фірми-вивіски? І додумуємо ся, що стара фірма не притягає вже нікого, отже треба було нової. Сама особа нової фірми в краю мало що знає, хіба що то син знаного в краю батька. І тут пригадує ся нам подібна радикальна штучка з другим сином того-ж батька, якого висували вперед і пускали поголоску, що за сином стоїть батько. На таку вудку зловила ся не одна рибка, аж ми заявили, що ся поголоска то зловна видумка.

Се мусимо заздальгидь сказати й про видавця „Громадянина“. Коли-ж „Громадянам“ розходить ся о що иншого, а то пустити сина на батька, так нам не стає парламентарного виразу, щоб напаятнувати, як слід, такий поступок, тим більше, що ми були оноді свідками, до якого всяке ніжнїше почуте ображаючого кроку спосібна молодеча загорілість, яку викликають і піддержують проповідники радикалізму, що втратили змісл навіть для таких почувань, які має дикун, ба навіть звів як раз що найменше в молодім віку...

Так отже під дуже негарними ознаками, в зловіщу планету народив ся „Громадянин“. І ми мусимо підняти нащ голос проти сумних ознак адичілости, а що найменше скрайно нерозважної загорілости тої частини нашої молодіжи, що вібрала ся около „Громадянина“.

Ми остерігаємо єї, щоб не поступала таким шляхом далі, щоби не помітувала найпримітивнішими природними почуваннями людини, щоби не приглушувала їх софістичними теоріями радикальної „науки“, а щоби шанувала старі як світ людські чувства, які остануть доти, доки жити муть люди.

І в найлютішій боротьбі не сміють люди забувати, що вони люди, а тим менше сміють забувати ся свої в борбі проти своїх, а вже найменше діти на свої найпростіші природні обовязки супроти батьків. Хто явно висказує бажане, аби свої старі чим скорше „поздохали“, хто трюдить синів проти батьків, хто сеї намови слухає, той зрікає ся всякого права людського, а заслугує на непощадну закладу.

Як можна надіяти ся любові до ближнього, до народу від людей, що не мають вже в своїм серцю хоч би іскри тої любові до найблизшої своєї рідні, яку впливає сама природа навіть в серце дикої звіврюки? Супроти таких фактів не найде ся людини, яка би повірила і найсолідшим словам „Громадянина“, що его батьки палають любовію до кого небудь в світі. В сїм випадку не годні „Громадяни“ навіть натягнути на своє оправдане хоч би слів, що кажуть: Як отчина у припадку, кидай батька, кидай матку!“...

в недрюкованих поезій із. Воробевича.

Цар і кобзар.

Раз жив на світі славний цар,
врага покотом клав
і лаврами своє чоло
не раз, не два вінчав.
В триюмфах величних ему
минало все жите —
та, знайте, і в царських грудях
не вічно серце бє.

Кобзар старий на світі жив,
що вік цілий блукав
і про давну бувальщину
потомкам все сьпівав.
Вінок терновий він носив,
хилив ся до землі,
та чув ся кріпким молодцем,
коли сьпівав пісні.

Умер могучий, славний цар,
в мармурі тихо спить,
на домовині острій меч,
як тихий труп, лежить;
не ворухнеть ся більше сталь,
єї з'їдає ржа,
бо сцїпла вже рука царя,
заснула вже душа.

Умер кобзар, вісун старий.
З жалем го загребли.
На гробі кобза спочива...

Як степові вітри
гульню сьвітами розпінуть,
іде від кобзи сум,
бо з струн чудовий звук звенить
стирих кобзарських дум...

Три брата.

Пішли три брата в світ чужий,
бо долецьки не мали,
по трох роках із чужини
в село всі повертали.

„Загляньмо в хату у вікно,
вдова стара де жила, —
як ми ішли з села, дочка
сорочку сьлюбу шила“.

Тепер, дивись, в сорочці тій
лежить вона на лаві;
барвінок вкрив студену грудь
і кучері русяві.

Війшли у хату брата три,
жаль серце їх стискає:
„Марійку щиро я любив“,
найстарший промовляє.

„Я подружитись з нею гадав“,
так середущий каже.
„та щоби я щасливий був,
не дало лихо враже...“

А той найменший заміїв,
що дієсь з ним, не знає,
цїлує дівчину мертву
і сльози обтирає...

Тр. Пр.

На замку.

Одного дня пробудив ся я досить рано, бо сонце що йно сходило. А від снігу й сонця так розяснило ся моя темна хатина, що підняв ся скоро й убравшись побіг на прохід на Високий Замок. Те, щоб піти до товариша, який мав мені позичити кілька шток, відложив я на пізнійше.

Бо й як! Зима усюди, білий сьніг, рано й сонце! А зимове сонце любить заводити й не раз перестане сьвітати... о я се добре знаю.

Жовківську вулицю, Підзамче, знесіне й широкі поля, які двигали на собі чимало гармат, козаків, Татар та Турків, заливало сонце ясним хапаючим за очі сьвітлом. Сьніг, який до тепер здавало ся неподільно панував над землею, корчив ся, таїв місцями чорнів. Але й мстив ся — чим раз більше матова його поверхня не відбивала вже сонця й не веселила очей проміннями.

Я сів на лавочці та одушевляв ся сонцем. Хоч мене минула баба з прецями, і хоч я не дав її нічого вторгувати, я ставав чимраз веселіший: гадка що здасть ся хоч на кілька деня мотти-му носити пелерину, яка ще була подібна до людий, замість дряного оборока, додавала мені ще більше бодрости.

Масло

десерове й кухонне можна найтанше купити в склепі Краєвого
Союза господарско-молочарского при вул. Рускій ч. 6.

Та на щастє воно не так але, як дійсно видає ся. Сам видавець „Громадянина“ завіряє, що єму й на думку не прийшло, щоби вийшло таке, коли єму предложено обняти видавництво „Громадянина“. Але де є доказ на те, що той, хто піддав таку думку, не мав такого злого наміру! Бо на жалє є ціле товариство молодих людей, яке плекає в нашій підрослаючій поколіню такі гідкі ідеї, занесені одчайдухами до нашого краю, що втративши всю рівновагу прибули до нас повні жовчи і їди, щоби тут під трохи лекшими обставинами вилити їх не на чужих, з якими не стикають ся й не борються, а на своїх таки людей, що не дають волі волю розпучливій гульні десператів, які в своїм засліпленю не бачать тої глибокої пропасти, в яку загналиб наш нарід і на Буковині..

Отсе кілька слів з нагоди появи „Громадянина“, до якого ще повернемо.

З ПАРЛЯМЕНТУ.

Відень, 24. січня 1909.

Руский клуб відбув дня 20. с. м. під проводом голови п. Романчука засіданє, в яким взяло участь 18 послів.

Під обрану ввійшли справи важні, як спір язиковий чесько-німецький і становиско наше до сего питання, дальше відносини клубу до чеських партій і клубів, кривди заподіяні галицким Русинам при послідних іменованих судиїв, помноженє числа польських середних шкіл і др.

Голова п. Романчук уважав конечно пожаданим, щоби рускі послї як найбільше промовляли в палаті, і то не тільки при власних, але також і при чужих внесенях. Весідики вказує на 23 наглі внесеня, які поставили чужі і наші послї; з них багато надає ся до порушеня ситуації Русинів та наших народних кривд і жадає.

На се заявляє п. Вудзиновский, що забере слово при дебаті над наглічними внесенями Вольфа і тов. що до нападів чеського пролетарияту на німецьких студентів в Празі; і Штернберга що до заборони товариських барвних відзнак для цілої Австрії.

Клуб ухвалив в найближшій часі поставити в палаті внесенє язикове, яке виготовив посол др. Е. Левіцкий.

Заразом рішено видати комунікат з жадаєм, щоби питанє язикове трактовано для цілої Австрії, отже і для Галичини і Буковини, а не ограничене вго тільки на Чехи.

Ухвалено енергично запротестувати против факту, що на рік 1909 має бути утворених в схід-

А сонце проганяло останки мраки, залазило в кожний кут, розсипало щедро всюди свої ласки, обнімало цілий світ теплими раменами. І поринав увесь світ в його теплих обіймах.

Якийсь підозрілий шелест і тихий голос звернув на себе мою увагу.

Я оглянувся.

За корчами, яких десять кроків за мною побачив я постать старого діда, одного з тих, що його часто у Львові можна бачити. Один подібний до другого: вони замітають вулиці, й т. п. Коло нього стояв хлопець, осьми літний — хоч у хлопців сеї верстви годі означити вік. Однаково брудне лице не позволяє глянути в його вираз. Хлопець говорив саме до батька:

— Тату, а кілько Ви вже заробили? Буде мамі хустка, а мені черевик?

І дивив ся допитливо на старого, який уникав очей хлопця й водив своїми безвиразними очима кудись в бік, говорячи:

— Ет, мало, був зразу мороз, не було снігу — тепер два дні сніг, за те знов сьвітить сонце — нема що замітати... морозна зима, а бідня на сніг..

Малий засумував ся.

А мене, сонце вже не так гріло, а сьвіт, такий ясний, що кидав такий-же ясний рефлекс в душу, не такий був уже ясний, і помрачений його рефлекс.

І пелерина мене вже не так тішила.

ній Галичині аж 6 шкіл середних з польською ви-
кладовою мовою, а ні одної рускої середньої школи.

Також рішено, припоручити президії, щоби запротестувати против кривд, заподіяних Русинам при послідних іменованих судиїв в східній Галичині, головни тому, що не заіменовано ні одного Русина начальником суду.

П др. Дністрянському і п. др. Колесі при-
поручено виготовленє внесеня з жадаєм о як най-
скорше заснованє українського університету. До-
тичне внесенє поставлено вже слідуючого дня.

Нарешті ухвалено не підписати інтерпеляції Крамаржа і тов., в котрій чеські послї протестують против Іех Аксман та рішено, щоби голова клубу, до котрого чеські послї звернули ся з просьбою о підписанє сеї інтерпеляції, подав їм слідуючу заяву: „Не входить в суть справи, але виключно з причини тактичних, а іменно, що „Narodny Klub“ чеських послів стояв доси в звязи з більшостію, яка все голосувала против нас, а дальше, позаяк становиско чеських клубів до нас ще не выяснене, клуб рішив інтерпеляції не підписувати.“

При кінці голова повідомляє, що на слідую-
чим засіданю прийде на порядок денний дальша
парада над клубовим регуляміном.

З внутрішних справ.

Німецькі дневники доносять, що на разі нема
що думати про димісію бар. Вінерта, бо його
уступленє було би безцільне. Правительство внесе
язикове предложенє без анкеті. Коли сторонництва
покажуть, що вони не мають здібности до мирно-
го співділання, тоді може прийти до поважних на-
слідків себто до правління на підставі 14. §., а су-
мнівна річ, чи се буде по думці сторонництва. Най-
ближші тижні будуть мати велике значінє для
австрійської політики. Між тим ані чеські, ані ні-
мецькі послї не хочуть уступити. Німецькі послї
з Чех ухвалили на внесенє пос. Вольфа резо-
люцію, що далі стояти муть при своїх домаганях
та наслідком сього не можуть брати участі в уго-
довій анкеті.

Управитель міністерства торгівлі видав до
президента дирекції почт і телеграфів у Празі
таке розпорядженє: Аж до загального, провізорич-
ного чи дефінітивного полагожденя язикових від-
носин при властях у чеськім королівстві, мають
тепер що до уживаня язиків у праській дирекції
почт і телеграфів силу оті принципи: 1. У внут-
рішнім урядованю почт і телеграфів та зносинах
з іншими властями і урядами державними має
обовязувати що-до уживаня язиків той стан, який
існував дня 1. січня 1907. Те саме відносить ся
до відносин з підчиненими почтовими урядами
і зі службою поштовою. Війми — допускаємо,
о скільки ходить о почтові уряди III. класи та
почтові складниці. Так само мають ті постанови
обовязувати служби інспекційну й ревізійну на
залізничних лініях. 2. У зносинах із сторонами й вла-
стями автономічними треба що-до уживаня язиків
стреміти до найдальше ідучих уступок. 3. Спра-
взданя і поданя підчинених органів треба при-
нимати по думці постанов § 1., з уваги на озна-
чений вище реченець, від котрого мають обяза-
зувати язикові приписи, та з уваги на приготовлю-
ване загальне полагожденє язикових відносин у че-
ськім королівстві. Одначе в принципі треба при-
хильно трактувати такі справозданя і поданя,
о скільки не ходить о внутрішні справи.

„Ческе Слово“ доносить, що цісар пічас авді-
єнції бувшого міністра Пацака виразив своє не-
задоволенє з причини зросту антимілітарної про-
паганда в Чехах — Як пише „N. fr. Presse“ під-
час онодішньої авдієнції міністра війни Шенайха
порушувало квесті військових заряджень, які є по-
трібні з огляду на політичну ситуацію на полу-
днево східних границях монархії. Не улягає су-
мнівови, що на авдієнції були порушувані також
важні квесті внутрішньої політичної ситуації
в Австрії та на Угорщині.

Посли всіх італійських сторонництв відбули
оноді засіданє, на яким раджено над справою кре-
ованя італійського правничого факультету у Відні.
Одногодно виражено незадоволенє з причини ви-
бору місця і з причини постанов що до знакомости

мови. — Такі самі резолюції запали на вічу іта-
лійських студентів.

Словінські дневники осьвідчають, що Слові-
ні згодять ся на предложенє о італійській факуль-
теті, але під тим услівєм, як Триєст, буде ви-
ключений з комбінації. Рівнож домагають ся Слові-
ні, щоби із предложенєм про італійський факуль-
тет передискутовано квестію словінського уні-
верситету.

На засіданю українського клубу вибрано го-
ловою клубу пос. Романчука, заступниками послів
Василька і Олесницького. До парламентарної
комісії деєгновано послів Костя та Евгєна Ле-
вицких і др. Л. Бачинського.

Авдієнція міністра Апоніого у цісаря не до-
вела до выясненя політичної ситуації на Угорщи-
ні. Дперва по побуті президента угорського сой-
му Юста у цісаря сподіють ся політичні круги
яснішого здекларованя положеня. Апоні осьвід-
чив, що його авдієнція у цісаря мала на цілі за-
значити ярко становище з точки погляду партії
независимости.

Заграничний огляд.

— Англійський амбасадор заявив оноді сербському
королеви, що Англія буде мусіла рішучо осудити
всяку акцію зі сторони Сербії, яка прамувати ме
до того, щоби заворушити спокій. Англія дала через
увесь час досить доказів своєї симпатії для Сербії,
тому сподієсь тепер, що вона піде за радою при-
хильного друга та покине авантурничу політику.

— В справі ноти, яку задумувє видати сербське
правительство до європейських держав, пишуть
французські дневники, що Сербія зробила би най-
лучше обмежуючи свої жадає, бо тоді європейські
держави могли-б підняти ся посередництва.

— Чорногорський президент кабінету і міні-
стер заграпичних справ др. Томаніч відповідаючи
на засіданю скупчини на інтерпеляцію в боснійско-
герцеговинській квестії підніє, що всіх Сербів лу-
чила все єдність мови і змагань. В дальшій відпо-
віді обговорював др. Томаніч маючи ся скликати
балканську конференцію, а якби та завела надії,
тоді всім Сербам остає лиш одна надія, а то опір
всіх Сербів, дєнебудь вони живуть. Опісля ухвали-
лила скупчина одногодно таку резолюцію: „На-
родні чорногорські збори похваляють акцію прави-
тельства і виражають желанє, щоби спільно зі
Сербією зі збільшеною енергією заняло те стано-
вище, яке відповідає гідности сербського населєня
та Чорногори і її політичної місії. Вперед! Бог
нехай помагє! Нам годі вертати!“

— Минулої пятниці арештовано в Софії 6 осіб
підозрілих о співуділ в заговорі на жите болгар-
ського короля Фердинанда.

— Легітимацийна комісія в Берліні уневаж-
нила два мандати в берлінських виборчих окру-
гах. Нові вибори відбудуть ся незабаром. Уневаж-
ненє мандатів викликало великі протести зі сто-
рони соціальних демократів які перший раз здо-
були собі мандати до пруского сойму.

— Австрійсько-угорський посол передав ту-
рецькому правительству дві ноти. В першій ноті
обговорюють ся після депеші почесного конзуля
Росії в Триполісі, якого зневажила товпа. На до-
маганє конзуля арештував справді валі вино-
вників, але на грозьби товпи казав їх сейчас ви-
пустити. Друга нота звучить: „Недавно прибув
почесний віцеконзуль з Леванте кораблем Льюйда
до Мерсини, де хотів на лодці Льюйду під австро-
угорською хоругвою висісти на сушу. Товпа пере-
шкодила тому і викинула конзуля з лодки. Кон-
зульови вдало ся вийти на сушу під італійською
хоругвою. Кроки консулярного агєнта в Мерсині
в справі покараня виновників остали без наслідків.
Обі ноти кінчать ся слідуючими словами:

„Амбасада звертає найповажніше увагу Пор-
ти на ті ражачі нарушеня міжнародного права
і виражає надію, що Порта видасть сейчас категоричні
прикази в справі відповідного покараня ви-
новників та сатисфакції зі сторони правительства
за конзулів.

— Тімес доносить із Царгороду, що великий
везир наслідком останної інтервенції сербського і

чорногорського послів, явився у марґрафа Палявічнього з радою, щоби Австрія о скілько можливо розважила квестію компензат для Сербії та Чорногори.

НОВИНКИ.

Чернівці, 25. січня 1909.

3 ц. к. управи руху. На шляху Львів-Краків віддано до публичного ужитку перестанок Родатичі, що лежить між стаціями Городок аґайлонський та Судовою Вишнею. Стацію Винники коло Львова, яка до тепер була призначена тільки для ужитку фабрики тютюну, віддано до загального ужитку.

Новий поштовий уряд дозволило міністерство торгівлі отворити в Валківцях повіт Серет.

3 угорської України. Міністерство рільництва дало 17.000 корон на викорчоване диких зелених, якими позарастало багато землі, заселеної угорськими Українцями. Та запомага дасть спромогу зробити багато землі придатною для хліборобства. Кооперативний рух починає розвивати ся вже й на Угорщині. Недавно засновано спілку крамницю в Келечині.

Машинні карабіни в краєвій обороні. „Zeit“ доносить, що цісар зарядив утворене відділів машинних карабінів в краєвій обороні. Кождий з 35 полків краєвої оборони дістане оден відділ рівний що до становища становищу армії, т. є з одним офіцером і 12 людьми.

Алькоголь а очи. Алькоголь впливає дуже погубно на очи, бо викликає у них всякого рода недуги. До таких недуг належить т. зв. дальтонізм, то є фальшиве пізнавання красок. Хто не за багато алькоголю, тому усі предмети, на які він дивить ся, видають ся зеленими. Ся недуга бере ся з того, що алькоголь поразує зорові нерви і вони не приймають світла.

Нільно прокурює Австрія. В минулім році пішло в Австрії з димом 247 мільонів кор, отже о 5.500.000 кор. більше як в 1907 р. Фанатизм нікотиністів збільшає ся отже в Австрії що раз більше мамо що раз більшого руху против тютюну. Курене тютюну стає ся у нас необхідністю широких кругів. Що до кількості, то консумція тютюну знизилась вправді в 1908 році о 465 000 кілограмів, але се значить лиш, що в минулім році викурено більше дорогих сортів цигарів. Викурено іменю 466 мільонів заграничних цигарів, 208 мільонів штук „порторіко“, 176 міль штук „куба“, 33 міль штук „трибуко“, 31 міль штук „британка“ і т. д. Значно більша кількість папіросів, бо 2 і пів мільярді штук, згоріло в 1908 році в устах жителів Австрії. Дешевих папіросів „драма“ викурено 1.140 міль штук, „дамських“ 350 міль, „мемфіс“ 145 міль, „султанів“ 72 міль штук. Найбільше число штук папіросів викурили Чехи та Долішня Австрія; кождий житель Долішньої Австрії, без ріжниць віку і пола, викурих пересічно в протягу року тютюну за 7 кор. 76 сот. До того треба додати що з тютюну, який продано в 1908 році в пачках за більше як 80 міль корон, можна було зробити ще 4 497.393.802 штук папіросів.

Статистика німецьких театрів. Перше місце між німецькими класиками має Шіллер, его драми виставлено 1441 разів, з того 292 представлень припадає на самого „Вільгельма Теля“. Гете займає 705 вечерів, Шекспір 945, твори Лессінґа грано 376 разів, Гейбля 499, Гріппартера 363, Мюлера 185 разів. З сучасних писателів найбільшою популярністю тішать ся Зудерман, его твори виставлено 1202 рази, твори Ібсена грано 876 разів, Гавітмана 476 разів. Великим числом представлень тішили ся твори Бюменгальта, грані 1021 разів, Шентана 831 разів, Ль-Аружа 684. Найбільше виставлювано оперетку і так Легара „Веселу вдовичку“ виставлено 1778 разів, „Княгиню долярів“, яку зачали грати доперва минулого року, виставлено 547 разів. З опер найбільше разів виставлено „Кармен“, бо 479 разів, відтак „Льогенґріна“ 395 разів. Взагалі твори Ваґнера виставлено 1936 разів, Маєрбера 152 рази, Гунода 249 разів. Верді його 757, Моцарта 471, Вебера 325, Ветовена „Фіделіо“ виставлено 219 разів, Штрауса „Сальоме“ 217 разів.

Поворот Свена Гедина. 25 грудня м. р. прибув у Москву відомий шведський мандрівник Свен Гедин, який вертає ся через Петербург в Штокгольм з своєї останньої експедиції по центральній Азії. В Москві его зустріли шведський конзуль та сестра мандрівника. Пробувши один день в Москві, Свен Гедин виїхав до Петербурга, де мав пробути кілька днів. Се вже п'яту експедицію скінчив Свен Гедин. Перші дві, в 1885—1886 р. та в 1890—1891 р., мали на меті розсліджене Перзії, середноазійських російських послиостей та Кашгара. Трета експедиція була довіша і тягла ся мало не три і пів літ (1893—1897); за сей час Свен Гедин проїхав через Киргизкий степ в Туркестан, розслідив Памір, по тім Східний (Китайський) Туркестан звідси поїхав на південь до Куенлуна і на північний Тибет. Далі

через Монголію прибув в Калган, щоб через Ургу, Кяхту, Іркутск повернути в Європу. Підчас четвертої мандрівки (1890—1902) мав на меті розслідити басен річки Тарима в Китайському Туркестані і Лоб-Нора, а по тім пройти в Тибет. Він хотів пройти на південь, в столицю Тибету, Ласу, але ему не пощастило зробити се: его сплинула тибетська адміністрація і ему довело ся повернути на захід та йти середним Тибетом до его границі, до города Ле; звідси повернув через Каракорумський провал в Кашгар та Туркестан. Всього підчас сеї експедиції він пройшов по центральній Азії коло 11 000 кілометрів; він зробив знимку дороги, та зібрав численні колекції. Опис сеї експедиції друкує ся тепер коштами шведського уряду в багатьох томах. В 1905 р. рушив Свен Гедин в нову (п'яту) експедицію, вже третю — в Тибет. Сего разу він аустрів перекони і з боку тибетців і з боку англо-індійських властей, але не вважаючи на се, ему все-ж таки пощастило пройти через Китай в невідомі місцевості Тибету і зібрати багато нових даних про его гори, озера, жерела Брамиутри, Інда та інші. Відомості, зібрані ним про гори, цілком змінюють дотепершні відомості про Тибет. Се зовсім не зугіря, а гірська країна, по якій тягнуть ся з заходу на схід не менше вісьми гірських систем, а кожда з них складає ся з декількох паралельних хребтів. Особливо цікава система, яку Свен Гедин назвав Загімалайською; вона тягне ся за Гімалаями на північ від Брамиутри та Інда на протязі коло 1.800 кіл., починаючи від Кашміру на заході до горішнього терену Салжена на сході. Она виспа від Гімалаїв, хоч єї вершки не досягають той височини. З Тибету рушив Свен Гедин в Індію, а потім через Цейлон в Японію. З Японії поїхав в Порт-Артур, в Мукден, Харбін і повернув в Європу через Сибір.

Адвокати множать ся. В останнім десятиліттю зросло число адвокатів у Відні о 16 процент. в Чехах о 10 процент, в Галичині, особливо в львівській палаті о 43 проц. Приріст адвокатських кандидатів ще більший. При кінці 1907 р. було в Австрії низшій на 1223 адвокатів 505 кандидатів, в Чехах на 1189 адвокатів 478 кандидатів, в Моравії на 357 адвокатів 105 кандидатів, на Шлеску на 76 адвокатів 10 кандидатів, а за те в самій львівській палаті на 479 адвокатів було 432 адвокатських кандидатів! В останніх 9 роках виносило число кандидатів в самім окрузі львівським о 108 проц. більше між тим коли в цілій Австрії низшій сей приріст вносил лише 39,5 процент а в Чехах 33,5 проц.

Гр. Толстой одержує щораз нові листи з поздоровленнями та адреси. Севастопольський магістрат прислав Толстому альбум Севастополя з написом: „Оборонцви Севастополя“. В Саратові видрукував урядник Синода в місцевій чорносотенній часописі „Ісинаудію“ статтю против Толстого. Старож місцевої школи, обурений сим до глибини душі написав лист до редакції, в яким пише: „Сьміти з під его ніг ви не гідні Мітлоу вас всіх вимести. Редакція не видрукувала сего листа. Сторож переслав его Толстому. Якась старуха прислала великому старцеві стрічок з картокою; „Мавш те, того хотів“ Толстой глянув на стрічок та сказав: „Ні! Намилують не такі!“ Так само почтово прийшов від вищої старухи лист, повний одушевлення та виготований образ Рєпина: „Толстой в полі“. Ті докази поважання зворушили Толстого. „Дві старухи — сказав — і два світи. Стрічок і любов! Вірю в побіду любові.“

Смерть Гомпеша. Вчора помер в Берліні в 83 р. життя посол до німецького парламенту др. Альфред Гомпеш, одинокий посол, що брав участь в першій засіданню північно-німецького райхстагу 24. лютого 1867 р. і від того часу мав сей мандат. Крім него жив з членів конст. райхстагу тільки Вебель, однак Вебель не був присутній на першій засіданню Гомпеш зівстав вже в 1864 р. до смертним членом палати панів. Через довгі літа був председателем партії центра і мав великий вплив та значінє. Перед кількома днями поразив его апоплектичний атак.

Нещасливі випадки в російських фабриках. Нещасливі випадки з робітниками було в російських фабриках та заводах в 1903 році — 31 000, в 1904 р. — 47 205, в 1905 р. — 71 945. Сюди не входить в рахубу кількість в державних заводах, по желізницях, в шахтах, в сільських господарстві, та в ремеслі. Позив за каліцтво подали робітники за півчверта року (1900—1903) дуже мало: в лій більше промислових центрах держави — 519, з того узглядно 138.

Натастрофа коло Чікаго. Коло озера Мічіґен 2 і пів кілометра від Чікаго повстала кілька днів тому при будові тунелю велика пожежа. 53 людей убитих, 42 тяжко ранених. Пожежу викликала експлозія динаміту. Більша половина робітників стала в деревляних будах — динаміт розірвав їх в куені, інші знов повискакували нагі з ліжок та попадали у зимні хвилі води. Студінь була так велика, що деякі з ровітників попримерзали до льду.

„Небезпечний“ вязень. Одна російська часопись доносить, що тепер сидить у вязниці в Читі в Росії, відокромлений від інших 10-літний хлоп-

чина Писаренко, котрого вязнять вже від кількох місяців. Через два роки сидів він в тюрмі із своєю матір'ю, в характері нелітної дитини. Матір за-суджено за справу федералістів і вислано на тяжкі роботи в Сибір, а її десятилітнього хлопчину узнали тепер також винуватим за належене до федералістів, отже як переступника задержано його в строгій вязниці. Страшне вражінє робить сей хлопець, ходячи по вязничому подвір'ю в арештантському одязі в асисті чотирох жовнірів із остроми бичетами. Не вжеж десятилітний хлопчина може бути так небезпечним для вседержавного російського ладу, що так строго його вязнять?

До Бразилії переселилось в 1908 році після урядових звітів 94 000 осіб, з того 41 418 через пристань Ріо Джанейро

Вороги жіночих капелюхів. В місті Ріо-де-Жанейро (в Бразилії) видано дуже сувору постанову проти жіночих капелюхів: в театрах сього міста заборонено не тільки носити на собі жіночі капелюхи, але й мати їх коло себе. Театри не пізнійше трох місяців від дня видання тої постанови мусять завести у себе окремі шафи на капелюхи. Коли який театр не буде мати такої шафи, то на підставі тої постанови адміністрація буде карати власителя театру грошевою карою, або й зовсім замкне театр

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 25. січня 1909.

Сараєво. (Кб.) Вчора знайдено в селі Ган Подваган добрудського повіта двоох жовнірів із поштової патрулі застрілених. При доходженні, які зарядила військова команда, показало ся, що тут розходять ся о морд і самовбийство. Жовнір Кофач застрілив наперед свого товариша, а потім себе. Оба жовніри служили в 86 полку.

Кольонія. (Кб.) Берлінська телеграма часописи „Köln. Ztg“ замічає по причині бесіди англійського державного секретара заграничних справ сір Едварда Грея: Бесіда, що мав рішучо мирний характер годить ся о стільки з нашими поглядами, що уважає австрійсько-угорсько-турецку угоду важним кроком до поладженя існуючих труднощій. Взагалі треба в бесіди Грея піднести особливо се місце, де він каже, що таксамо як Франція, Англія та Росія працювали чесно над миром також Німеччина та Італія та в той спосіб причинили ся до усунення небезпеки війни. Коли удержити ся мирний вітер, що тепер віє, то можна мати певну надію, що аґітації Сербії та Монтенегро не удасть ся підбурити авропейських держав проти себе.

Мессина (Кб.) 23. с. м. о пів до 8. год. вечером дало ся тут чути сильне землетрясенє, що трвало 8 секунд. Вараки стали холітатись мешканці дуже перелякали ся. Також на кораблях, що стояли в пристани на якорі, завважено землетрясенє.

Реджіо ді Калабрія (Кб.) 23. с. м. о 7-й год. 20 мін. дало ся чути легке землетрясенє, 5 хвиль після сего слідувало сильнійше землетрясенє з такою силою як 28. грудня, на щастє однак трвало дуже коротко. Кілька що йно поставлених мурів розвалило ся. Населенє огорнуло величезна паніка. Дуже сильне землетрясенє дало ся чути також в Пальмі Ваґнарі, Сциллі та Віллі Сан Джіовані. Жертв в людях нема.

Нью-Йорк (Кб.) З Сінатконсет (Мессісет) доносять про розбитє пароплава „Републіка“. Підчас катастрофи ніхто не втратив життя. „Републіка“ була аж до прибуття пароплава „Фльоріда“, що взяв на поклад пасажирів розбитого корабля, получений бездротним телеграфом з Сінатконсет а також з кораблями, що спішили на поміч. Вечером розійшла ся чутка, що „Фльоріда“ ушкоджена та потребує помочи.

Із штуки і літератури.

„Буковинський Народний Театр“ під дирекцією п. Івана Захарка, розпочав вже проби фантастичної траґедії буковинського соловія Ю Федьковича п. заг. „Довбуш“, яку виставить в перших днях марца с. р. Виставленє „Довбуша“ вимагає величезної праці що до самої режисерії а також великих коштів зі згляду на сценічні та технічні вимоги.

Репертуар міського театру. Ві второк 26.: „Frau. Warrens-Gewerbe“ Середа 27.: „Mignon“. Четвер 28.: „Der Kellermeister“, послідний виступ дпр. Кляйна. П'ятниця 29.: „Der Liebeswaller“, Субота 30. (попол.): „Iphigenie auf Tauris“, (вечером) „Bub oder Mädel“, оперета в 3. діях Греніхштедтена Неділя 31. (попол.): „Der fidele Bauer“, (веч.) „Bub oder Mädel“.

Здібної кравчині Русинки

до самостійного веденя перворядного кравецкого заведеня пошукує черновецький кружок товариства „Жіноча Громада“. Зголошеня з свідомствами і поданем услівій просить ся посилати на адресу: Ольга Гузарова, Чернівці, краєвий шпиталь.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад осіиних і зимових артикулів: **Капелюхи** з льодену, фільцу і плішу, з ц. к. над-
вірних фабрик капелюхів В. Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів G. Borsalino.
Шапки з льодену, футра і сукна різного рода. — **Плішові і суконні чепці** (капузи) для дітей. — **Шалі і хустки** з жєнілі,
вовни і шовку. — **Біле** для панів і дітей, біле і у красках, ковнярики, маншети, краватки, обгортки, рукавички, пань-
чохи, шкарпїтки, шельки, палички і камивельки. — **Великий склад черевиків**, найелегантнїше виконанє, для панів,
пань і дітей, як також американські черевики так звані Goodyaer Welt. — **Найбогатшїй вибір** у товарах **футряних**
і **волчкових** різного рода. — **Артикули для саночників**. — **Артикули до подорожи**. — **Коци** плішові і з верблюдової вовни.

Правдиві петербургскі нальоші.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Пошукує ся 11-1

Хлопця

в віці від 15 до 19 літ до торгівлі
Івана Салагуба в Топорівцях. Зголо-
шення прошу слати на мою адресу.

Друкарня тов. „Руска Рада“ в Чернівцях
пошукує

Практикахта.

Вимагає ся: укінчений 14 рік життя,
укінчена І. кляса гімназіяльна або ре-
альна, знанє рускої і німецької мови,
і свідощтво лікаря, що петент є зо-
всім здоровий. — Близші інформації
уділяє заряд, в канцелярії друкарні
при улиці Петровича ч. 4.

Найлучше і вже випробованє
средство на ревматизм єсть
NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
антикара др. Ю. Францога

в Терополі.
Се є знамените усмиряюче средство до
натираня против всяких ревматичних
болів, простудження, ломаня кистей, пле-
чий і гістия і нервових недуг. Прошу ува-
жати на напис „Nervol“ і не прини-
мати ніяких „Первотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (оли-
шощок) 8 кор. в оплатою і опакованєм.
Тисячки листів з подякою. — Висилка
2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шміда
і Фонтана, в Селетині в дрогерії
медикалній Стерншуса.

Через ц. к. Намістництво затвердженє.

Пам'ятайте!

14-1-4

Перед виїздом до Америки, Канади, Бразилії і Аргентини
як через Гамбург, Бремену, Роттердам так і через Антверпїю.
Жадайте поученя і поясненя від Товариства опіки
над ємігрантами

Провидінїє в Осьвенцімі.

До листу треба долучити марку за 10 сотиків.
Адресуйте: **Філія Товариства опіки над ємігрантами „Провидінїє“**
в Осьвенцімі.

Етаблїсема
першої ранги!

Етаблїсема
першої ранги!

Доставець

надвірний

Фабрика: в Бернї Моравскім. Телефон 275 і 213.

ЗИГМУНД ФЛЮС

ц. к. надвірна фарбарня і хемічна пральня

мужескої, дамської і дїточої гардероби, уніформів, фіранок і занавіс вся-
кого рода в цілости або в поодиноких бритах і штуках. Склад фабрич-
ний в Чернівцях, ул. Паньска ч. 13. (в домі ц. к. уприв. банку гіпот.)

Систем Флюса робить все нове. **Спеціальність!** Систем Флюса робить все нове.

Фарбарня шовків і струсевих пер.

Найбільше того рода Етаблїсема в Галичинї, Чехах, Мораві і Шлеску.
Прошу добре уважати на мою фірму. Замовлення з провінції, скоро,
дешево, точно і на речинець.

Союз руских хлїборобских спілок на Буковині „Селяньска Каса“

стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осїбний

Віддїл жа вадїї і кавцїї

і перебирає зложуванє вадїї і кавцїї але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посїлости
земельної в пупілярних цїнних паперах під дуже догід-
ними условинами. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Міска продаж палива.

Магістрат продає добре та видатне
паливо в цїні

72 К. за сажень

(170)

враз з доставою та порядним уставленєм.

Замовлення приймає книгарня п. Ро-
муальда Шалього, Ринок. Висилка буде
скоро полагоджена.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нїм не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю **10 літ** гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
нах всі части що дуже труть ся, є з найтвердшої стали ковані і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цирувати. — Цїнники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилевич, Механїк**
в Чернівцях

(—)

ул. Жидівска 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Найстарший товаровий дім Б. БАЛЬТІНЕСТЕР Найстарший товаровий дім

Чернівці, ул. Головна (Енценберга) ч. 3.

Заложений в р. 1873.

Склад ц. к. уприв. фабрики товарів з альпаки і хїньского срібла В. Бахмана і Ски у Відни.
Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відни, Йос. Піхлера і Синів в Грацу.

Телефон: число 301.

Лякерки, черевики і мешти.

Цилїндри і кляки.

Рїжнородні Рукавички.

Панчохи і шкарпїтки у рїжних красках.

Мужескі фраківі сорочки.

Ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Вахлярі, цїгарнички і пера струсєві.

Шовкові шалики.

Боа з пер.

Шовкові шарфи і відзнаки на баль.

Парфуми і мила, пудри, щїточки і гребїні.

Черевики до снїгу і кальоші найліпшої сорти.

Самостїйний склад Саночок із льобеньської стали і фенїксу
по цїнах фабричних. Рїжнородні деревляні Скі і всякі
артикули для саночників.

Товари футряні і вовняні по знижених цїнах, як також
рїжні зимові артикули.

Рушницї, збруя і мунїция.

буває товариство „Руска Рада“ в Чернівцях

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповїдає: Віктор Стрєж.